

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 116/13
V Luxembourg, 26. septembra 2013

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v zadevi C-363/12
Z proti ministrstvu in upravnemu odboru javne šole

Generalni pravobranilec N. Wahl meni, da se iz prava EU ne da izpeljati pravice do plačanega dopusta za starše otroka, rojenega na podlagi dogovora o nadomestnem materinstvu

Njihov položaj ne spada na področje uporabe prava EU v sedanjem stanju

Zadeva, ki jo obravnava predložitveno sodišče, se nanaša na Z, ki je učiteljica na Irskem. Z trpi za redkim bolezenskim stanjem, zaradi katerega nima maternice in ne more zanositi, čeprav ima zdrave jajčnike in je sicer plodna. Da bi imela otroka, sta se Z in njen mož z nadomestno materjo v Kaliforniji dogovorila, da jima bo ta rodila otroka. Otrok, rojen na podlagi dogovora o nadomestnem materinstvu, je biološki otrok para in na njegovem ameriškem rojstnem listu nadomestna mati ni omenjena.

Medtem ko irsko pravo ureja plačana porodniški dopust in posvojiteljski dopust, pa v irski zakonodaji (in v pogodbi Z o zaposlitvi) ni nobene izrecne določbe glede dopusta za rojstvo otroka na podlagi dogovora o nadomestnem materinstvu. Z je po tem, ko je bila njena vloga za plačani dopust zavrnjena, vložila tožbo pri Equality Tribunal. Trdila je, da je diskriminirana zaradi spola, družinskega statusa in invalidnosti.

V teh okoliščinah je Equality Tribunal Sodišče vprašalo, ali je z zavrnitvijo plačanega dopusta ženski, ki je biološkega otroka dobila na podlagi dogovora o nadomestnem materinstvu, kršeno pravo EU.

V današnjih sklepnih predlogih generalni pravobranilec N. Wahl obravnavano zadevo razlikuje od položaja noseče delavke, ki spada na področje uporabe Direktive o nosečih delavkah,¹ ki določa porodniški dopust v trajanju najmanj 14 tednov. V zvezi s tem poudarja, da se varstvo, ki ga ponuja Direktiva, nanaša na ženske, ki so rodile, in da je njegov namen zaščita teh delavk v občutljivem fizičnem stanju.

Glede predloženega vprašanja generalni pravobranilec meni, prvič, da **Z ni bila podvržena prepovedani diskriminaciji zaradi spola.**² Generalni pravobranilec meni, da različno obravnavanje, ki ga zatrjuje Z, ni temeljilo na spolu, temveč na tem, da nacionalni organi njenega položaja niso enačili s položajem ženske, ki je rodila, ali položajem adoptivne matere. Vendar se posebnega varstva proti diskriminaciji zaradi spola, ki ga uživajo noseče ženske, v tej zadevi ne da uporabiti, zato je potrebna primerjalna skupina nasprotnega spola. Ker ugotavlja, da bi bili moški starši otroka, rojenega na podlagi dogovora o nadomestnem materinstvu, obravnavani povsem enako, generalni pravobranilec trdi, da glede diskriminacije zaradi spola zavrača.

Generalni pravobranilec sicer navaja, da bi bil položaj ženske, kakršna je Z, lahko primerljiv s položajem adoptivne matere, poudarja pa, da države članice še niso sprejele zakonodaje, ki bi usklajevala pravico do plačanega dopusta za adoptivne starše. Kadar nacionalno pravo določa

¹ Direktiva Sveta 92/85/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo (deseta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 2, str. 110).

² Prepovedano diskriminacijo zaradi spola ureja Direktiva 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (preoblikovano) (UL L 204, str. 23).

možnost plačanega posvojiteljskega dopusta, mora torej nacionalno sodišče ugotoviti, ali uporaba različnih pravil za adoptivne starše in starše, ki so otroka dobili na podlagi dogovora o nadomestnem materinstvu, pomeni prepovedano diskriminacijo, ki je v nasprotju s tem nacionalnim pravom.

Glede zatrjeване diskriminacije na drugi navedeni podlagi generalni pravobranilec N. Wahl meni, da **Z ni bila podvržena niti prepovedani diskriminaciji zaradi invalidnosti**, kot je urejena s pravom EU. Generalni pravobranilec meni, da imajo določbe, ki prepovedujejo diskriminacijo zaradi invalidnosti na področju zaposlitve in dela,³ omejeno področje uporabe in da je njihov namen vsem zagotoviti polno in učinkovito sodelovanje v poklicnem življenju. Ker to, da ne more donositi otroka, Z takega sodelovanja ne preprečuje, se zadevna zakonodaja EU ne more uporabiti.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenejo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sklepa je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

³ EU je na tem področju sprejela posebno zakonodajo, zlasti Direktivo Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 79).